

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelena Petković, Nadežda Budimović, Tamara Skrozza, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović i Zlatko Čobović, na sednici održanoj 29. 8. 2024. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „MIRDITA I LAKU NOĆ! ORGANIZOVANA HAJKA: Evo zašto oni koji napadaju Vučića i Sabor, podržavaju festival koji promoviše lažnu državu“, objavljenim 15. juna 2024. godine, portal „Novosti.rs“

1. prekršio je tačke 1, 2 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije, da prvi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

2. prekršio je tačke 1 i 7 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojoj je novinar, pre svega, odgovoran svojim čitaocima, slušaocima i gledaocima i tu odgovornost ne sme da podredi interesima drugih, a posebno interesima izdavača, vlade i drugih državnih organa. Novinar se mora suprotstaviti svima koji krše ljudska prava ili se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije, govor mržnje i podsticanje nasilja, i ne sme da pristane da u bilo kojoj novinarskoj formi plasira bilo kakav oblik komercijalnog oglašavanja ili političke propagande,

3. prekršio je i tačku 4 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i učiniće sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu,

4. prekršio je i tačku 8 odeljka VI (Odnos prema izvorima informisanja), po kojoj novinar ne sme među ljude unositi neopravdan strah.

Nalaže se portalu „Novosti.rs“ da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Incijativa mladih za ljudska prava podnela je žalbu zbog teksta koji se odnosi na održavanje festivala „Mirdita, dobar dan“ od 27. do 29. juna, čiji je organizator podnosilac žalbe, a festival je u tekstu, kako se isitče u žalbi, označen kao „šiptarski“, „anitisrpski“, „uperen protiv srpskog naroda“. Navedeno je, između ostalog, da učesnici festivala napadaju naš narod koji mu se protivi, a čiji bi učesnici da „šire simbole onih koji su nam klali decu i otimali teritoriju“. Po mišljenju podnosioca žalbe, ovakvim izveštavanjem prekršene su tačke 1, 2 i 5 poglavlja I, zatim tačka 1 poglavlja IV, kao i tačke 7 i 8 poglavlja VI.

Urednica portala ponudila je žaliocima objavljivanje odgovora, ali oni su oni ostali pri zahtevu da se nastavi postupak pred Savetom za štampu, zbog čega je žalba upućena na razmatranje Komisiji za žalbe.

Po mišljenju članova Komisije za žalbe, u ovom slučaju je veoma teško oceniti da li su poštovani principi novinarstva, pošto je reč o tekstu koji u suštini nije novinarski i nema ni novinarsku formu, odnosno ne može da se podvede ni pod jedan oblik novinarskog izražavanja. Nije ni vest, ni izveštaj, najviše liči na komentar, ali nije ni to, niti je (što bi moralo) potpisan imenom autora.

Rečenice poput „Nakon što su najmoćnije sile sveta udruženo zahtevale da se u Ujedinjenim nacijama usvoj Rezolucija o Srebrenici, u kojoj se našem narodu stavlja genocidni žig na čelo, odgovor nepokolebljive Srbije stigao je organizacijom Svesrpskog sabora koji je naišao na osudu...“ više liče na partijsko saopštenje nego na novinski tekst, kojim se, inače dovode u vezu dva događaja koja ni na koji način nisu povezana – donošenje rezolucije o Srebrenici i festival „Mirdita, dobar dan“.

Komisija veruje da je legitimno postaviti pitanja ko su umetnici koji učestvuju na festivalu „Mirdita, dobar dan“, kako su izabrani, koje vrednosti promoviše festival, zašto se održava baš određenog datuma i slično, pa i komentarisati odluke organizatora, ali postoje profesionalni standardi u skladu sa kojima se to radi, a koji su u ovim slučajevima potpuno zanemareni. Ti standardi, između ostalog, podrazumevaju i da se ovakva pitanja postave organizatorima skupa, a ne da se brane unapred postavljene teze da je održavanje festivala ana Vidovdan „nastavak provokacije nakon usvajanje sramne Rezolucije o Srebrenici“, odnosno „hajke protiv našeg naroda“.

Po mišljenju Komisije, tačka 1 poglavlja Istinitost izveštavanja prekršena je neobjektivnim izveštavanjem, a nije napravljena ni razlika između činjenica i nagađanja, jer redakcija ne nudi nikakve dokaze koji bi potvrdili navodne informacije o namerama organizatora festivala. Takođe, prekršene su odredbe koje zabranju diskriminaciju, između ostalog, na osnovu političkog uverenja, kao i odredba koja medijama zabranjuje da u bilo kojoj formi

objavljaju političku propaganda. Dodatno, ovakvim načinom izveštavanja među čitaoce se unose neosnovani strahovi da neko radi nešto protiv svoje države i da promoviše teroriste.

Beograd, 29. 8. 2024.

Predsedavajuća

Jelena Petković